

Nr. _____ van het arrest

Nr. *1480* Corr. Folio

Nr. **1993 CV 381** van het parket

Nr. _____ van de griffie

ARREST

Het Hof van Beroep te Brussel, **15de kamer**,

zitting houdend in strafzaken, wijst het volgende arrest :

In zake van het Openbaar Ministerie en van :

**De Stedenbouwkundige Inspecteur van de Afdeling Ruimtelijke
Ordening, Huisvesting en Monumenten en Landschappen voor de
provincie _____ met kantoren te _____**

vrijwillig tussenkomende partij,
vertegenwoordigd door meester _____ loco meester
beiden advocaat aan de balie van _____

tegen :

1) _____ geboren te _____ op _____
wonende te _____

2) _____ geboren te _____ op _____
wonende te _____

beklaagden,
bijgestaan door meester _____ advocaat aan de balie van _____

Gelet op het arrest gewezen door het hof van beroep te Brussel op 24 oktober 1995;

Gelet op het arrest gewezen door het hof van beroep te Brussel op 28 september 1998.

Gehoord het verslag van voorzitter

Gehoord het Openbaar Ministerie in zijn vordering;

Gehoord de vrijwillig tussenkomende partij in haar middelen van verdediging zoals door meester ter zitting ontwikkeld;

Gehoord de beklaagden in hun middelen van verdediging zoals door meester ter zitting ontwikkeld;

Gezien de conclusies voor partijen.

Bij arrest d.d. 28 september 1998 besloot het hof van beroep het annulatieberoep van de beklaagde voor de Raad van State af te wachten alvorens uitspraak te doen over de herstellvordering.

Bij arrest d.d. 16 januari 2003 werd de afstand van het geding van beklaagde vastgesteld.

De desbetreffende herstellvordering werd tijdig aanhangig gemaakt, dit is vóór het verval van de strafvordering inzake.
Het hof is wel degelijk bevoegd uitspraak te doen nopens de ingestelde herstellvordering.

De vordering van de stedenbouwkundige inspecteur tot herstel in de vorige staat is een burgerlijke rechtsovereenkomstig artikel 26 Voorafgaande Titel van het Wetboek van Strafvordering, niet verjaart vóór de strafvordering. (Art. 68, par. 1 Decr.VI.R. 22 oktober 1996 betreffende de ruimtelijke ordening; art. 149, par. 1 Decr.VI.R. 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening).

Wanneer de vordering tot herstel van de plaats in de vorige staat voor de strafrechter tijdig is ingesteld, loopt de verjaring ervan niet meer totdat een in kracht van gewijsde gegane beslissing het geding beëindigd heeft. (Art. 2244 B.W.; art. 68, par. 1 Decr.VI.R. 22 oktober 1996 betreffende de ruimtelijke ordening; art. 49, par. 1 Decr.VI.R. 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening).

(zie Cass. 6 mei 2008

www.juridat.be).

Het staat vast dat deze beklaagden in natuurgebied een gebouw hebben opgericht, ingericht als tentoonstellingszaal, en een bergplaats hebben opgericht zonder stedenbouwkundige vergunning en deze inbreuk in stand hebben gehouden.

Deze inbreuken maken een fout uit waardoor een onrechtmatige situatie geschapen werd.

De herstellvordering is een vordering tot teruggave en heeft derhalve een burgerlijk karakter. Die vordering strekt ertoe in het algemeen de gevolgen van het misdrijf ongedaan te maken (in dezelfde zin Cass. 22 februari 2005, Het strekt tot het doen verdwijnen van de onrechtmatige toestand (in dezelfde zin Cass. 22 februari 2005, Uit het burgerlijk karakter van de teruggave vloeit voort dat zij het voorwerp uitmaakt van een burgerlijke vordering die strekt tot het herstel van de door het misdrijf veroorzaakte schade.

De "rechtsvordering tot herstel van de schade, door een misdrijf veroorzaakt" bedoeld in artikel 3 Voorafgaande Titel Sv., omvat zowel de vordering tot schadevergoeding krachtens artikel 1382 B.W. als de vordering tot teruggave zoals bedoeld in de artikelen 44 Sw., 161 en 189 Sv. waaronder de voorliggende herstellvordering initieel op grond van artikel 68 van het decreet betreffende de ruimtelijke ordening, gecoördineerd op 22 oktober 1996 (opgeheven bij artikel 171 van hierna genoemd decreet), thans op grond van artikel 149 DORO.

In het door de beklaagden aangehaalde arrest komt het E.H.R.M. wel tot de conclusie dat de herstelmaatregel uit het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening, zoals reeds meermaals gewijzigd, als een straf in de zin van het E.H.R.M. kan worden aangezien, waarop de redelijke termijn van toepassing is, maar wordt geenszins de regel van artikel 21ter van de Voorafgaande Titel van het Wetboek van Strafvordering volgens dewelke de teruggave - en dus de herstelmaatregel - ook in geval van overschrijding van de redelijke termijn nog steeds moet worden bevolen, in vraag gesteld.

Integendeel, in de zaak komt het E.H.R.M., na te hebben vastgesteld dat de gewraakte constructie zonder de vereiste vergunning was opgericht en tot op heden wegens strijdigheid met het vigerend bestemmingsvoorschrift volstrekt onvergundbaar is gebleven, tot de conclusie dat het legitiem doel van de opgelegde maatregel, met name de handhaving van een bouwverbod in parkgebied tot een onmiskenbaar voordeel strekt voor de goede ruimtelijke ordening dat bovendien opweegt tegen de ongemakken die de veroordeelde als gevolg van deze maatregel ondervindt, zelfs in het licht van het lankmoedig optreden van de bevoegde overheden in het algemeen en het tijdsverloop tussen de initiële oprichting en het bevel tot herstel in het bijzonder.

De herstellvordering werd voor de rechter ingeleid op een ogenblik dat de vereiste van een eensluitend advies van de Hoge Raad voor het Herstelbeleid, ingevoerd ingevolge de wijziging van art. 149§1 DORO door art. 8 van het Decreet van 4 juni 2003, nog niet bestond.

Luidens artikel 198bis, eerste lid, DORO treden de bepalingen met betrekking tot het eensluitend advies van de Hoge Raad voor het Herstelbeleid, zoals bedoeld in artikel 149, §1 pas in werking nadat de Hoge Raad voor het Herstelbeleid is opgericht en het huishoudelijke reglement is goedgekeurd (in casu 16 december 2005). Artikel 198bis, tweede lid, DORO bepaalt dat de rechter de ingediende vorderingen voor inbreuken, die dateren van vóór 1 mei 2000 maar die nog niet voor eensluitend advies werden voorgelegd aan de Hoge Raad voor het Herstelbeleid, alsnog "kan" voorleggen voor eensluitend advies aan de Hoge Raad voor het Herstelbeleid.

Uit die bepalingen volgt niet dat de rechter de ingediende vorderingen voor inbreuken, die dateren van vóór 1 mei 2000 en die nog niet voor eensluitend advies werden voorgelegd aan de Hoge Raad voor het Herstelbeleid, alsnog voor eensluitend advies "moet" voorleggen aan de Hoge Raad voor het Herstelbeleid (Cass. 5 september 2006, en

Voor de beoordeling van de voorliggende herstellvordering acht het hof het niet nodig om deze voor advies, laat staan eensluitend advies, voor te leggen aan de Hoge Raad voor het Herstelbeleid die een orgaan van het actief bestuur is.

Het hof beschikt over voldoende gegevens om de herstellvordering te beoordelen. Ze is reeds voorwerp geweest van een opportuniteitsoverweging door de ter zake bevoegde instanties (de gemachtigde ambtenaar, thans de stedenbouwkundige inspecteur).

Aan het hof komt geen opportuniteitsbeoordeling van het gevorderd herstel toe (in dezelfde zin, o.m.: Arbitragehof nr. 1 maart 2005; Cass. 15 juni 2004, en R.v.St., nr. 2 april 2004).

De herstellvordering is noch onwettig, noch kennelijk onredelijk. De feitelijke en juridische grondslag van de herstellvordering is niet betwistbaar (in casu niet vergunbare inbreuk, residentieel wonen in agrarisch gebied) en is op zich een afdoende motivering (in dezelfde zin: Cass. 6 juni 2006, Cass. 4 december 2001, R.W. 2001-02, 1353, conclusie advocaat-generaal

De herstellvordering moet niet negatief gemotiveerd worden (Cass. 16 december 2003, T.R.O.S 2004, 229).

De beweerde vergunbaarheid van de wederrechtelijk uitgevoerde werken wordt tegengesproken door de feiten.

De bestemming van het gebied in het gewestplan heeft onverminderd een verordenend karakter.

Noch het belang dat de gevolgen van het herstel voor de echtgenoten kan hebben, noch de gebeurlijke afwezigheid van schade voor de omgeving, noch de afwezigheid van klachten van burens, noch de aard of de ligging van de wederrechtelijke werken in natuurgebied, waarvan de voorschriften een verordenend karakter hebben, noch het tijdsverloop doen afbreuk aan de interne wettigheid van de herstellvordering. Het zijn evenmin elementen die de herstellvordering zouden aantasten door machtsoverschrijding of machtsafwending (in dezelfde zin: Cass. 3 maart 2004,

De beklagde legt geen kennisgeving aan de stedenbouwkundige inspecteur voor van de vrijwillige, al dan niet volledige, uitvoering van het gevorderde herstel. Er ligt geen proces-verbaal voor van vaststelling door de stedenbouwkundige inspecteur van vrijwillig herstel als bedoeld in artikel 152 DORO.

De per inbreuk hierna bepaalde dwangsom per dag vertraging wordt opgelegd nu uit de behandeling van de zaak en het strafdossier blijkt dat er reden is om aan te nemen dat de beklagden niet vrijwillig zullen overgaan tot dat herstel. De op te leggen dwangsom moet hen er toe aanzetten het rechterlijk bevel effectief uit te voeren of te doen uitvoeren binnen de in functie van de omvang van het herstel hierna bepaalde termijn.

De herstellvordering is gegrond in de hierna bepaalde mate en anders omschreven dan in het bestreden vonnis.

**OM DEZE REDENEN,
HET HOF,**

RECHTSPREKEND NA TEGENSPRAAK,

Gezien de wetsbepalingen in het bestreden vonnis aangehaald, alsook de artikelen :

- 24 van de wet van 15 juni 1935,
- 210 en 211 van het Wetboek van Strafvordering;
- 84 van de Hypotheekwet;

Doet het bestreden vonnis teniet en opnieuw rechtsprekend:

Verklaart de herstellvordering gegrond in de hierna bepaalde mate:

BEVEELT op vordering van de Gewestelijke Stedenbouwkundige Inspecteur het herstel van de plaats in de vorige toestand binnen een termijn van TWAALF maanden, niet zijnde een dwangsomtermijn in de zin van artikel 1385bis Ger.W., door het afbreken van het gebouw ingericht als tentoonstellingszaal, het afbreken van de bergplaats met inbegrip van alle funderingen, bevoeringen, verhardingen en met verwijdering van de afbraakmaterialen van het perceel en de ongedaanmaking van de reliëfwijziging, onder verbeurte van een dwangsom :

- van 25 euro per dag vertraging wat het ongedaan maken van de reliëfwijziging betreft;
- van 50 euro per dag vertraging wat het herstel van de bergplaats betreft;
- van 50 euro per dag vertraging wat het herstel van het gebouw ingericht als tentoonstellingszaal betreft.

ZEGT VOOR RECHT dat de Gewestelijke Stedenbouwkundige Inspecteur en het College van Burgemeester en Schepenen, ingeval het arrest niet vrijwillig wordt uitgevoerd, zelf in de uitvoering ervan kunnen voorzien, kosten hiervan verhaalbaar op op vertoon van een kostenstaat begroot en uitvoerbaar verklaard door de beslagrechter.

Verstaat dat deze eindbeslissing op de kant van de overgeschreven dagvaarding ingeschreven wordt op de wijze bepaald in artikel 84 van de hypotheekwet;

Veroordeelt de beklaagden hoofdelijk tot de kosten van het hoger beroep waarover nog niet werd beslist en die worden vastgesteld op 83,54 euro.

Aldus uitgesproken in openbare terechtzitting van **16 december 2008**, waar aanwezig waren :

raadsheer d.d. voorzitter,
raadsheer,
plaatsvervangend raadsheer,
advocaat-generaal,
griffier.